

Informácie pre verejnosť

(vyplývajúce z plnenia povinností v súlade s §15a zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov)

Informácie pre verejnosť sa trvalo zverejňujú na internetovej stránke, alebo na verejnej tabuli.

Informácie pre verejnosť zahŕňajú najmä:

- a) informácie o zdroji ohrozenia,
- b) informácie o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti (MU) a následkov na postihnutom území a životnom prostredí,
- c) nebezpečné vlastnosti a označenie látok a prípravkov, ktoré by mohli spôsobiť MU,
- d) informácie o spôsobe varovania obyvateľstva a o záchranných prácach,
- e) úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti,
- f) podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva,
- g) odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností.

Informácie o zdroji ohrozenia, o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a následkoch na postihnutom území a životnom prostredí

Možné riziká vzniku mimoriadnych udalostí

1. Živelné pohromy

a) Oblasti možného ohrozenia povodňami a záplavami z povrchových vodných tokov

Obec Dlhá nad Váhom je chránená systémom hrádzí a tak je pravdepodobnosť vzniku povodní a záplav z riek Váh a Dudváh veľmi malá. V prípade narušenia ochranných hrádzí vodného toku rieky Váh môže prísť k povodňam, pričom tieto môžu ohroziť obec.

Na území obce je možné predpokladať vznik povodní predovšetkým z privalových zrážok.

b) Oblasti možných veľkých lesných požiarov

Obec Dlhá nad Váhom patrí medzi územia s mimoriadne nízkym podielom lesov na celkovej rozlohe územia, keď lesné porasty o celkovej rozlohe 57 ha sa nachádzajú v inundačnom území rieky Váh a v katastrálnom území obce a zaberajú iba 6% rozlohy obce. Pravdepodobnosť vzniku väčších požiarov je veľmi malá. V suchom letnom období je pravdepodobnosť vzniku veľkoplošných požiarov obilných porastov.

c) Oblasti možného ohrozenia seizmickou činnosťou, zosuvmi pôdy, skál a lavín

Podľa údajov Geofyzikálneho ústavu Slovenskej akadémie vied Bratislava z pozorovaných zemetrasení na území Slovenska za obdobie rokov 1034 - 1990 územie okresu Šaľa nie je ohrozené seizmickou činnosťou. Ohrozenie obyvateľstva v tejto oblasti sa nepredpokladá.

Charakter územia obce na Podunajskej nížine s maximálnymi nadmorskými výškami do 225 m n.m. zabezpečuje relatívnu odolnosť celého územia voči zosuvom pôd, skál a lavín.

d) Mimoriadne javy poveternostného a klimatického charakteru

Územie obce je pod vplyvom prejavov typických klimatických podmienok pevninského vnútrozemského charakteru mierneho pásma. Prevládajúci smer výškového vetra je severozápadný s priemernou rýchlosťou 4 - 5 m/s a smer prízemného vetra je juhovýchodný s priemernou rýchlosťou 2 - 7 m/s. Typickým znakom najmä prízemného vetra je jeho smerová nestálosť, čo komplikuje podmienky pre vyhodnocovanie možných havarijných situácií. V obci nie sú rozsiahle oblasti inverzných pomerov. Lokálne sa inverzia objavuje v blízkosti rieky Váh. V zimných mesiacoch sa pri výdatných zrážkach tvoria snehové jazyky na komunikáciách križujúcich smer vetra.

2. Havárie

a) Oblasti možného ohrozenia závažnou priemyselnou haváriou

Na základe zákona NR SR č. 261/2002 o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je do kategórie „B“ zaradený podnik **Duslo a.s. Šaľa**, ktorý svojou činnosťou môže ohroziť život, zdravie alebo majetok na území obce, pričom je ohrozovaných 910 obyvateľov.

Pri úniku nebezpečnej látky – (17130 t čpavku) je potrebné uvedomenie si nebezpečenstva v charaktere ich toxických vlastností, závažnosti a veľkého rozsahu ohrozenia a najmä v rýchlosti pôsobenia, kedy vzniká časová tieseň na realizáciu opatrení pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva a na zavedenie režimov života. V prípade vzniku mimoriadnej udalosti (závažnej priemyselnej havárie) v najväčšom možnom predpokladanom rozsahu, by došlo v postihnutých oblastiach k celkovému narušeniu chodu života, výroby a zásobovania obyvateľstva v obci. Predpokladá sa aj čiastočné narušenie životného prostredia bez trvalých následkov, s možným zhoršením epizootickej a čiastočne aj epidemickej situácie. Nie je predpoklad, že dôjde k vzniku sekundárnych mimoriadnych udalostí.

b) Oblasti možného ohrozenia spojené s únikom nebezpečných látok pri všetkých druhoch preprav (prehľad trás)

K úniku prepravovaných nebezpečných látok (NL) môže dôjsť pri havárii dopravného prostriedku, prípadne pri poškodení prepravnej nádoby. Najväčšie riziko ohrozenia osôb vplyvom úniku NL pri preprave je únik v blízkosti husto osídlených priestorov. Pravidelná preprava NL sa uskutočňuje cestnou dopravou. V prípade havárie dopravného prostriedku, ktorým sa vykonáva preprava nebezpečnej látky, bude ohrozované okolie havárie. Oblasť predpokladaného ohrozenia bude určená bezprostredne po vzniku mimoriadnej udalosti a to podľa druhu a množstva uniknutej NL, poveternostných a geografických podmienok.

Najviac zaťaženu cestnou prepravnou trasou je smer Sereď – Šaľa. Najčastejšie prepravovanými nebezpečnými látkami sú amoniak, hydroxid sodný a chlór, ďalej kyselina sírová, sírouhlík, acetón, anilín, formaldehyd, etylakohol, vodík, bróm, kyselina octová, kyselina chlorovodíková a chloritan sodný.

3. Katastrofy

a) Oblasti možného ohrozenia vyplývajúce z umiestnenia jadrových zariadení

Mimo územia obce (v Trnavskom kraji) sa nachádza JZ Jaslovské Bohunice a tiež JZ Mochovce v (Levickom okrese) ktoré nie sú bezprostredným zdrojom ohrozenia územia obce (vymedzené pásma ohrozenia nezasahujú do územia obce), ale ich relatívna blízkosť v

závislosti na rozsahu prípadnej havárie, možnostiach zvládnutia jej rozvoja a klimatických podmienkach (najmä v smere a rýchlosti vetra a vertikálnej stálosti vzdušných vrstiev) môže kontaminovať aj územie obce Dlhá nad Váhom.

b) Oblasti možného ohrozenia spôsobené leteckou haváriou

Nad celým územím obce vedie križovatka letových koridorov pre medzinárodnú leteckú dopravu. V prípade leteckej nehody sa nepredpokladá rozsiahle a plošné ohrozenie obyvateľstva. Závažnejšie následky by predstavovala havária a dopad lietadla alebo jeho trosiek na husto obývané územie. Nakoľko nie je možné vopred špecifikovať priestor ani rozsah tejto katastrofy, realizácia ochranných opatrení sa neplánuje.

4. Terorizmus

Možnosť viacerých teroristických ohrození nášho štátu a jeho záujmov v zahraničí súvisí s celosvetovým vývojom bezpečnostnej situácie. Bezpečnostnú situáciu na území SR v súvislosti s možnosťou teroristického ohrozenia ovplyvňujú viaceré faktory. Jedným z nich môže byť jej angažovanosť v medzinárodných organizáciách, na zahraničných protiteroristických aktivitách a operáciách. Ďalším rizikovým faktorom sa taktiež javí prítomnosť subjektov na území SR, ktoré zastávajú vedúcu úlohu v celosvetovom protiteroristickom ťažení. Rizikový činiteľ predstavuje tiež nelegálna migrácia teroristických skupín.

Uvedená charakteristika bezpečnostnej situácie z hľadiska možného teroristického útoku je aktuálna aj pre územie obce Dlhá nad Váhom.

Nebezpečné vlastnosti a označenie látok a prípravkov, ktoré by mohli spôsobiť mimoriadnu udalosť

AMONIAK

Vzorec: NH₃ (bezvodý alebo vodné roztoky s viac než 50% NH₃)

UN Kód: 1005

Toxikologické vlastnosti: Amoniak má dráždivé účinky. Pre svoju dobrú rozpustnosť vo vode dráždi horné cesty dýchacie, nebezpečenstvo vážneho poškodenia organizmu je obmedzené. Má teda dobré varovné vlastnosti. Amoniak je zmyslovo zistiteľný pri koncentráciách 1 – 50 ppm. Pre dlhší pobyt je prijateľná koncentrácia 100 ppm a vzhľadom k návyku je možné vydržať asi hodinu pri koncentráciách 300 – 500 ppm. Polhodinový pobyt v koncentráciách 2500 ppm je životu nebezpečný a koncentrácie nad 5000 ppm rýchle usmrcujú. Koncentrácie vyššie ako 10000 ppm poškodzujú už priamo pokožku a sú teda nebezpečné aj vtedy, ak sú dýchacie cesty chránené. Najvyššia prípustná koncentrácia priemerná je cca 60 ppm, medzná cca 115 ppm.

Špeciálna očista: zamoreného terénu, budov a materiálu (náradia, strojov a pod.), ktoré boli zamorené amoniakom, sa uskutočňuje 3 – 5 % roztokmi minerálnych alebo organických kyselín. Najvhodnejšia je kyselina octová. Minerálne kyseliny, najmä kyselina chlorovodíková, vytvárajú pri reakcii s amoniakom hustú hmlu, ktorá môže špeciálnu očistu sťažovať.

Hlavné zásady poskytovania prvej predlekárskej a prvej lekárskej pomoci pri úniku: Čpavok je bezfarebný plyn alebo kvapalina so štipľavým dráždivým zápachom,

charakterizovaný ako toxická veľmi nebezpečná látka, pri normálnej teplote nereaktívna. Pri uvoľnení plynu sa tvorí veľké množstvo studenej hmly a leptavé výbušné zmesi. Hmla je ťažšia ako vzduch. Vznietenie môže nastať pôsobením vysokej teploty a silného zdroja energie. S vodou tvorí látka silne leptavé zmesi aj pri zriedení. Nad hladinou sa môžu tvoriť hmly a pary so silnými dráždivými účinkami. Pri kontakte s kyselinami vzniká veľmi prudká neutralizačná reakcia.

Zdravotné ohrozenie: Tekutina aj plyn dráždia silne až do ťažkého poleptania očí, dýchacie cesty, pľúca a kožu. Krč alebo edém glottis môže viesť k uduseniu. Nadýchanie plynu vysokej koncentrácie môže mať za následok náhlu smrt'. Styk s tekutinou vyvoláva ťažké omrzliny.

Príznaky: Pálenie, bolesti a poškodenie očí, nosných a hltanových slizníc akože. Omrznuté časti tela majú bielu farbu. Dráždivý kašeľ najťažšieho stupňa, dušnosť. Krátkodobý účinok: koncentrácie 0,25% pár vo vzduchu je nebezpečná pri vdychovaní po dobu 30 min.

Prvá pomoc: Preniesť postihnutých na čerstvý vzduch, uložiť do pokojnej polohy, uvoľniť tesné súčasti odevu. Pri zástave dychu okamžite zaviesť umelé dýchanie alebo dýchanie pomocou prístroja, popr. priviesť kyslík. Zasiiahnuté časti odevu, topánky, pančuchy okamžite vyzliecť a odstrániť. Postihnuté miesta na tele opláchnuť vodou a potom pokryť sterilným obvazom. Pri zasiachnutí očí premývať okamžite 10-15 min. vodou. K tomu účelu roztvoriť palcom a ukazovákom očné viečka a nechať pohybovať okom na všetky strany. Privolať lekára. Zranených nenechať prechladnúť. Omrznuté miesta netrieť. Postihnutých transportovať v ležiacej polohe. Pri nebezpečenstve straty vedomia uložiť a transportovať v stabilizovanej polohe na boku.

HLAVNÉ ZÁSADY POSKYTOVANIA PRVEJ PREDLEKÁRSKEJ A PRVEJ LEKÁRSKEJ POMOCI PRI NEZNÁMEJ LÁTKE

Chemické látky môžu vstupovať do tela rôznymi spôsobmi (vdychovaním, perorálne, vstrebaním kožou). Pri poskytovaní prvej pomoci u neznámej látky je dôležité obmedziť kontakt s chemickou látkou, čo sa zabezpečí:

- okamžitým nasadením ochrannej masky zasiahnutej osobe
- zabezpečenie čo najrýchlejšieho odsunu do nekontaminovaného prostredia
- okamžitým sňatím odevu, čím sa zabráni vstrebávaním látky
- vypláchnutím očných spojiviek
- vykonaním hygienickej očisty
- obmedzením pohybu

Pri perorálnom požití chemickej látky treba vyvolať intenzívne dávenie. Dávivý reflex sa nesmie vyvolať u osôb v bezvedomí. V prípade neznámych chemických látok je prísne zakázané podávať mlieko, stolový olej a iné látky s obsahom tuku.

Vážnou komplikáciou otráv sú poruchy vedomia

Príznaky porúch bezvedomia sú:

- pri ľahkom stupni bezvedomia je postihnutý apatický, nejaví záujem o okolie, pospáva, je utlmený a spomalene reaguje,
- pri strednom stupni bezvedomia postihnutý reaguje len na silnejšie bolestivé podnety,
- v hlbokom bezvedomí je postihnutý bezvládný a nereaguje. U postihnutého je potrebné neustále sledovať dýchanie a krvný obeh, pričom ho treba uložiť do stabilizovanej polohy na boku,

- Neustále sa kontrolujú základné životné funkcie, pri zastavení dýchania aplikujeme podávanie kyslíka a pri zastavení krvného obehu podávanie kyslíka spojené s nepriamou masážou srdca.

Informácie o spôsobe varovania obyvateľstva a záchranných prácach

Spôsob varovania obyvateľstva

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi:

„VŠEOBECNÉ OHROZENIE“ – dvojminútovým kolísavým tónom sirén pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti,

„OHROZENIE VODOU“ – šesťminútovým stálym tónom sirén pri ohrození ničivými účinkami vody.

Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti sa vyhlasuje signálom „KONIEC OHROZENIA“ – dvojminútovým stálym tónom sirén bez opakovania.

Varovné signály a signál „KONIEC OHROZENIA“ sa následne dopĺňajú hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Slovná informácia obsahuje deň a hodinu vzniku alebo skončenia ohrozenia, údaje o zdroji a druhu ohrozenia, údaje o veľkosti ohrozeného územia, základné pokyny pre činnosť obyvateľstva.

Preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania obyvateľstva sa vykonáva dvojminútovým stálym tónom sirén po predchádzajúcom informovaní obyvateľstva o čase skúšky prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov. Koordináciu preskúšavania týchto systémov vykonáva Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Na území obce Dlhá nad Váhom je varovanie obyvateľstva zabezpečované prostredníctvom elektronickej autonómneho systému Duslo a.s. Šaľa.

Záchranné práce

Obecný úrad riadi záchranné práce, ak nepatria do pôsobnosti iných orgánov štátnej správy, právnických osôb, fyzických osôb - podnikateľov; starosta obecného úradu je oprávnený ukladať úlohy a vydávať príkazy, štatutárnym orgánom právnických osôb a fyzickým osobám vo svojom územnom obvode súvisiace s riadením záchranných prác.

Záchranné práce vykonávajú základné záchranné zložky integrovaného záchranného systému, ostatné záchranné zložky integrovaného záchranného systému, útvary Policajného zboru a osoby povolané na osobné úkony.

Pri riadení záchranných prác sa ukladajú úlohy a vydávajú ústne alebo písomné príkazy na ich vykonanie a kontroluje sa ich plnenie. Ústne príkazy sa následne vyhotovujú v písomnej forme.

Príkazy sa vydávajú aj na

- a) uvedenie síl a prostriedkov do pohotovosti,
- b) rozvinutie miesta riadenia,
- c) zaujatie záložného miesta riadenia,

- d) určenie komunikácií na záchranné práce,
- e) uzavretie ohrozeného alebo postihnutého priestoru,
- f) vytvorenie podmienok na prežitie ohrozeného alebo postihnutého obyvateľstva,
- g) skončenie prác na ohrozenom území alebo na území postihnutom mimoriadnou udalosťou,
- h) povolanie na osobné úkony,
- i) vecné plnenie,
- j) odvolanie subjektov po vykonaní záchranných prác.

Opatrenia na zabezpečenie činnosti subjektov vykonávajúcich záchranné práce sú zamerané najmä na

- a) zásobovanie vodou a potravinami určenými na ľudskú spotrebu,
- b) dodávku elektrickej energie na osvetlenie a činnosť pracovísk a pohon agregátov,
- c) zásobovanie pohonnými látkami a náhradnými dielcami,
- d) dodávky materiálu na zabezpečenie činnosti jednotiek civilnej ochrany,
- e) finančné zabezpečenie.

Podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva

ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva je možné získať na Obecnom úrade Dlhá nad Váhom, popřípade na telefónnom čísle 031/770 2926, alebo e-mailovej adrese obec@dlhanadvahom.sk.

Odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností

Zverejnené informácie sú v súlade so zákonom NR SR číslo 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a nevzťahujú sa na žiadne obmedzenia vyplývajúce zo zákona NR SR číslo 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona NR SR číslo 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.